

УДК 81'255.4:821

РЕАЛІЗАЦІЯ КОНСТАТУВАЛЬНО-АРГУМЕНТАТИВНОЇ СТРАТЕГІЇ ТОПІКАЦІЇ У ВСТУПНІЙ ЧАСТИНІ АНГЛОМОВНОЇ НАУКОВОЇ СТАТТІ

Наталя ІВАНИЦЬКА, Ніна ІВАНИЦЬКА (Вінниця, Україна)

e-mail: pyasta3@gmail.com

ІВАНИЦЬКА Наталя, ІВАНИЦЬКА Ніна. РЕАЛІЗАЦІЯ КОНСТАТУВАЛЬНО-АРГУМЕНТАТИВНОЇ СТРАТЕГІЇ ТОПІКАЦІЇ У ВСТУПНІЙ ЧАСТИНІ АНГЛОМОВНОЇ НАУКОВОЇ СТАТТІ

Спираючись на прийняту в англомовному середовищі INRD-структуру наукової статті, було проаналізовано вступні частини англомовних статей гуманітарної сфери на предмет реалізації в них стратегії визначення теми (топікації). Встановлено специфічні тактики виокремленого жанру наукового дискурсу, спрямовані на об'єктивізацію дій дослідника в межах обраної проблематики, з одного боку, та авторську унікальність, з іншого.

Ключові слова: науковий дискурс, наукова стаття, констатувально-аргументативна стратегія топікації, вступна частина наукової статті.

IVANYTSKA Natalia, IVANYTSKA Nina. REALIZATION OF THE STATEMENT-ARGUMENTATIVE STRATEGY OF TOPICATION IN THE INTRODUCTORY OF AN ENGLISH-LANGUAGE SCIENTIFIC PAPER

The article focuses on a scientific English-language paper as a specific genre of scientific discourse. The scientific paper is considered from its institutional, compositional and pragmatic aspects. The introductory parts of the English-language papers (according to the INRD-structure) of the humanitarian sphere were analysed in order to implement strategies for presenting the topic of a scientific research (topication) in them. It is proved that topic introduction of appears as a kind of epistemological bridge between the previous and future experience of a scientist. At the same time, the well-defined communicative intentions of the author regarding the relevance, expediency, timeliness and promise of their own scientific research serve as a solid basis for attracting targeted recipients to scientific communication. It is believed that the establishment of a communication channel between the addressee and the addressee is relevant when an integrative statement-argumentative strategy for defining the topic (topication) is realized aiming at objectifying the actions of the researcher within the chosen perspective, on the one hand, and the author's uniqueness, on the other hand. By focusing on their own actions, the authors turn to a number of communicative and pragmatic tactics, the most common of which are: 1) the tactic of actualizing the problem against the background of the current state of research paradigms; 2) the tactic of establishing the plurality of theories in relation to the phenomenon under study; 3) tactic of sequence and continuity (within the research school); 4) tactic of insufficiency or contradiction of the research carried out; 5) tactic of personal attitude to the problem. To present their own achievements the authors most often embody their communicative intentions of topicalization through the following tactics: 1) tactic of uniqueness (or specification) of their own scientific actions; 2) tactic for the correction of generally recognized postulates; 3) tactic of a new interpretation of the object being studied; 4) tactic of the rejection of the results previously obtained. Numerical calculations of the use of isolated tactics within the material under study (introductory parts of 50 scientific articles of the humanitarian profile) suggest that the English-language scientific community is more oriented to fill certain gaps in the interpretation of a particular phenomenon, rather than for correction and rethinking already existing theories.

Key words: scientific discourse, scientific paper, statement-argumentative strategy of topicalization, introductory part of the scientific article.

Постановка проблеми. Стрімке поширення новітніх інформаційних технологій, глобалізаційні та інтеграційні процеси, характерні для сучасного життя, занурення у віртуальне комунікативне середовище не залишають осторонь наукову спільноту, для якої академічне спілкування є базисом для прогресивного розвитку. Природно, що науковий дискурс як своєрідний тип інституціонального дискурсу привертає увагу дослідників уже не перше десятиліття. Лінгвісти схиляються до кваліфікації наукового дискурсу як своєрідного різнобічного, інтегрального феномену, специфічного процесу комунікативної діяльності представників наукового соціуму, у процесі якого вербалізуються фрагменти наукового пізнання [1; 3; 8; 10].

Обслуговуючи певний інституційно визначений тип комунікації, науковий дискурс фіксує статус та соціальні ролі комунікантів, для яких важливим є збереження принципу кооперації та мовленнєвої ввічливості (Г.П.Грайс, Дж.Ліч), етикету (в термінах О.М. Ільченко та Г.Г. Почепцова), а також принцип відносного характеру істинності наукового знання та його композиційної стрункості. На сьогодні дискурсивні практики наукової сфери є достатньо вивченими з точки зору структури, прагматики та функцій (праці Н.М. Разинкіної, І.М. Колегаєвої, В.І. Карабана, О.М. Ільченко, С.В. Шепітько, Т.В. Яхонтової та ін.). Досвід попередніх досліджень створив надійне підґрунтя для осмислення зазначеного дискурсу, проте залишилося немало й суперечливих, або ж недостатньо досліджених питань. На нашу думку, потребує активізації дискусія щодо реалізації основних комунікативних стратегій наукового дискурсу у різножанрових вимірах. Типологізація наукового дискурсу, здійснена в попередніх лінгвістичних розвідках, дає змогу виділити в його межах окрему дискурсивну практику, зреалізовану в науковій статті як

провідному науковому жанрі, що постійно видозмінюється та еволюціонує відповідно до змін у суспільстві [13].

Слід зауважити, що значна частина лінгвістичних праць присвячена саме англомовному науковому дискурсу, що є не випадковим з огляду не те, що останньому надають виключного статусу через поширення англомовного спілкування в науковому середовищі. Природним видається і те, що сьогоденний науковий англомовний дискурс можна розглядати як особливий різновид інституційної взаємодії, в центрі якої – визначені стратегії і тактики реалізації комунікативного наміру адресанта.

Спираючись на загально визнану композиційну схему сучасної англомовної статті, побудовану здебільшого за INRD-типом («Вступ» (Introduction), «Методи і матеріали дослідження» (Methods and Materials), «Результати» (Results) та «Обговорення» (Discussion)) [13], зосередимо нашу увагу на реалізації констатувально-аргументативної стратегії визначення теми (топікації) у вступі англомовної наукової статті. Виокремлена стратегія є визначальною для комунікації, оскільки вона є своєрідним стартовим механізмом породження інформаційної дискурсивної практики. Констатація в науковому тексті – це його конститутивна ознака. Дослідницька діяльність завжди відбувається в межах раніше створеного проблемного поля, і для подання власних результатів та роздумів науковцю необхідно від чогось відштовхнутися. Власне аналіз досягнень попередників є тією опорою, що допомагає організувати комунікативну діяльність відповідно до встановлених інституційних параметрів та сконструювати надійний, валідний продукт, призначений для використання адресатом.

Отже, мета нашої статті полягає в систематизації основних тактик, що використовуються для реалізації констатувально-аргументативної стратегії визначення теми у вступі сучасної англомовної наукової статті.

Матеріал дослідження. Для отримання результатів нами було проаналізовано 50 автентичних англомовних статей гуманітарного профілю, із яких було виокремлено близько 360 мовних зразків [19-29]. Це дало змогу прослідкувати основні тенденції в реалізації стратегії топикації (термін П.Б Кузьменко) [7] через низку комунікативних тактик. Звернення до дискурсивних практик у сфері гуманітарних наук пояснюється тим фактом, що об'єкт і предмет пізнання в зазначеній сфері є суттєво відмінним від природних наук. Сучасні епістемологи витлумачують гуманітарне пізнання як специфічний спосіб констатації досліджуваного предмета, оскільки він може бути реконструйованим і доповненим у процесі пізнання, що значно індивідуалізує кожного науковця, який працює в гуманітарній сфері [5, с. 23]. Дослідник-гуманітарій завжди має певні індивідуальні особливості: незадоволеність сучасним станом дослідження, непослідовністю врахування певних фактів, суб'єктивні оцінки тощо.

Методологія нашого дослідження базувалася на використанні як загальнонаукових гіпотетико-дедуктивних методів, аналізу та синтезу, так і власне лінгвістичних методів: суцільної вибірки, описового, контекстуального аналізу, інтерпретації, а також прийому кількісних підрахунків.

Виклад основного матеріалу. Проаналізувавши тексти вступних частин англомовних наукових статей на предмет реалізації констатувально-аргументативної стратегії, нами було встановлено низку комунікативних тактик тематичного представлення через виявлення специфічних дискурсивних формул, зміст яких допомагає з'ясувати відповідні етапи пізнавальної діяльності науковця, тобто описати той досвід, із яким дослідник береться за розв'язання нової проблеми. Відповідно, звертаючись до визначеної теми дослідження, автор акцентує на певному епістемологічному аспекті й відтворює його у викладі матеріалу. Варто зауважити, що мовна реалізація уведення теми в структуру статті є завершальним етапом кропінкової, аналітичної праці дослідника, під час якої він враховує попередній досвід, аналізує його, оцінює і вибудовує перспективи власних пошуків. Слід визнати, що відсутність такої частини в науковій статті робить її відстороненою від наукової проблеми у межах обраної дослідницької парадигми. Натомість чітке окреслення того, що було «до автора» і на чому ґрунтується методологія подальших наукових пошуків створює прерогативи для комунікативної дії, оскільки забезпечуються умова адресності наукового продукту.

Процес представлення теми відтворює обраний автором підхід до продукування наукового тексту. Насамперед, відбувається об'єктивація дій, спрямованих на «входження» автора в тему дослідження, вказується причина, що спонукала до подальших наукових пошуків. У цьому аспекті доречним буде цитата Т.А. ван Дейка про теми дискурсів: «...Теми дискурсів не з'являються просто так. Користувачі завжди активні як члени суспільства і як особистості у процесі глобальної і локальної інтерпретації їхнього оточення. Вони категоризують ті ситуації взаємодії, свідками і учасниками яких вони є [2, с.55]. Водночас в топікальній частині автори нерідко вказують на власний шлях опрацювання окресленої проблеми, позиціонують шляхи пошуку істини, зазначають найбільш вдалі, на їхню думку, способи розв'язання завдань.

Спираючись на зазначені аргументи і здійснивши аналіз англомовних наукових статей, є підстави констатувати, що для представлення теми у вступі до наукової статті автор може обґрунтовувати власний вибір різними умовами, які є релевантними для сучасної наукової спільноти. Виокремлені тактики не претендують на вичерпність, вони схильні до компіляції та взаємопроникнення. Водночас кожна із описуваних нижче тактик спирається на більш-менш усталені дискурсивні формули, які, зважаючи на інституційний характер наукових дискурсивних практик тяжіють до стандартизації і можуть бути типологізовані відповідно до морфолого-синтаксичних параметрів.

Зауважимо також, що констатувально-аргументативна стратегія представлення наукової теми виявляє себе на двох рівнях, пов'язаних з різними мисленнєвими операціями автора. Зокрема, на першому рівні відбувається об'єктивація дій, спрямованих на занурення автора в дослідницьку проблему, а також відтворюється шлях осмислення набутого досвіду та з'ясовуються причини, що спонукали до продовження розроблення обраної наукової теми. Натомість, на іншому рівні автор демонструє власні здобутки у дослідженні теми.

Отже, на першому рівні, назвемо його аналітико-інформаційному, автори наукових статей реалізують констатувально-аргументативну стратегію через низку тактик, найбільш поширеними з яких виступають наступні: 1) тактика актуалізації проблеми на тлі сучасного стану дослідницьких парадигм; 2) тактика констатації множинності теорій стосовно досліджуваного явища; 3) тактика послідовності та спадкоємності (у межах дослідницької школи); 4) тактика недостатності або суперечності здійснених досліджень; 5) тактика особистого ставлення до проблеми.

1. Тактика актуалізації проблеми на тлі сучасного стану дослідницьких парадигм реалізується в більшості проаналізованих статей. Метатекстові маркери означеної тактики, що використовують автори, тяжіють до використання різнотипних структур, у семантиці яких закладена вказівка на своєчасність наукового пошуку в аспекті ситуації, що склалася в дослідницькій парадигмі:

*The notion of reproducible research **has received considerable attention in recent years** from physical scientists, life scientists, social and behavioral scientists, and computational scientists [29];*

*This question **is made relevant** by previous research which suggested that the communication between people specifies common knowledge, shared experience [21];*

*This **increases the importance** of studying social-pragmatic inferencing in children with ASD [22.];*

*Linguists **are increasingly integrating research** on non-speech modalities into the study of fields like semantics, prosody, and information structure, using various strategies to describe and annotate bodily movements, or gestures, as they relate to speech [24];*

*These specific conventions within disciplinary practices **become even more demanding** at the secondary school level [29].*

2. Тактика констатації множинності теорій стосовно досліджуваного явища спрямовує увагу адресата на дискусійність, неоднозначність, невизначеність наукових постулатів, що є об'єктивною умовою для подальшого заглиблення в проблему для з'ясування суперечливих моментів:

*The existing literature thus presents an **apparently contradictory account** of Oceanic property words: some display their diversity while others emphasize their unity [21];*

Voicing and gemination have had a parallel history in terms of the debates around their phonological representation and the gradual untangling of their varied phonetic manifestations, especially with the advance of acoustic and articulatory techniques [24];

Therefore, it has been argued that explicit knowledge about and attention to language (metalinguage) support students' development of content and expansion of semiotic resources [26];

There is, however, another side of stories (written and oral narrative texts), that is, their potential to promote children's socio-emotional learning and socialization [23].

3. Тактика послідовності та спадкоємності (у межах дослідницької школи) слугує для пояснення авторської позиції як такої, що покликана поглиблювати дослідження в обраній парадигмі:

The basic idea – that the truth or falsity of a statement is determined by its goodness of fit with the state of affairs it describes – thus has a long and venerable pedigree, having been renewed and elaborated by key enlightenment thinkers such as Descartes, Bacon, and Boyle, then further refined by analytic language philosophers such as Russell and Austin [30];

The ethnomethodological tradition initiated studies based on the assumption that individuals interact with each other in orderly, patterned ways [25].

4. Тактика недостатності або суперечності здійснених досліджень використовується для обґрунтування здійснення наукової розвідки з метою заповнення певних прогалів у цілісній картині наукового пізнання. За нашими спостереженнями, ця тактика є широкорозповсюдженою через прозору експлікацію ймовірних відповідей на доки не з'ясовані питання, що активізує увагу адресата:

What remains absent from the picture, not so much because of the absence of research but because of the absence of options for publishing null results, is just as important: We need more information about when and why structural persistence fails to materialize [29];

Writers working in, or influenced by, the mathematical theory of information have sometimes wanted to set these issues aside, as irrelevant or positively unhelpful [23];

Despite the recognition of their importance, there has been relatively little research carried out to date to explore the linguistic differences among the task types included on standardized exams [29].

5. Тактика особистого ставлення до проблеми використовується рідше порівняно із попередніми тактиками, що, ймовірно, можна пояснити певним суб'єктивним чинником у формуванні наукової проблеми, який випадає із загальної канви наукового опису. Водночас для встановлення комунікативного каналу така тактика видається доволі позитивною, оскільки апеляція до власного життєвого досвіду допомагає зреалізувати аргументативний компонент стратегії топікації і в такий спосіб установити необхідний комунікативний канал між комунікантами:

But my entire interest in topics related to this field began long before that and is strongly related to my commitment and activities pertaining to the maintenance of my own minority language – the Yiddish language and culture – as noted in articles written before 1964 (see my bibliography in Fishman and Njau 2012: 153–248) [29].

Отже, фокусуючи власну увагу (і увагу читацької аудиторії) на «зовнішніх» операціях, автор будує необхідний зв'язок між власним дослідженням та вже здійсненими науковими розвідками, дотичними до об'єкта та особливо предмета дослідження.

На рівні представлення власного досвіду у вивченні обраної наукової проблеми у вступі до наукової статті автори найчастіше втілюють свої комунікативні наміри топікації через наступні тактики: 1) тактику унікальності (чи специфікації) власних наукових дій; 2) тактику корегування загально визнаних постулатів; 3) тактику нової інтерпретації досліджуваного об'єкта; 4) тактику відмови від отриманих раніше результатів.

1. Тактика унікальності (чи специфікації) власних наукових дій:

The aims of this paper are therefore (i) to systematically assess the behavior of Oceanic property words, in modifying and predicating function, in a balanced sample of languages; and (ii) to compare data on their predicative behavior and the associated grammatical features of tense and locus of marking with data from world-wide typological surveys [23].

In this article, I will examine one of the most prominent philosophical theories of natural law: the Mill–Ramsey–Lewis best system account (hereafter ‘the BSA’). I will show that, in its current iteration, it fails to correctly differentiate between laws and boundary conditions. I’ll open by showing the commitments of the view, in its now canonical form: Lewis’s BSA of law. I’ll then present two arguments against it [27].

Despite recent strategic alignments with globalization theory (e.g. Dewey 2007; Dewey and Jenkins 2010; Jenkins et al. 2011; Seidlhofer 2012, Jenkins 2013) and with the postcolonial and poststructuralist ‘plurilithic’ perspectives of writers such as Pennycook (2001, 2009) and Canagarajah (2005, 2007, 2013), this article argues that the ELF movement is ideologically conservative, is inconsistent in its arguments and is lacking in theorization [20].

2. Тактика корегування загально-визнаних постулатів:

Consequently, we intend to go some way to offering a way of bridging the so-called rigour-relevance gap [27].

3. Тактика нової інтерпретації досліджуваного об’єкта:

This article pioneers a new line of enquiry into criticism actions in PhD vivas, focusing on the sequential organization of criticism–criticism response interactions and the interactional achievement of face [27];

Finally, I will suggest a way to move forward—a way that requires a completely new approach to the problems of applied mathematics [25];

This may well be fruitful, but our approach in this article is different [24].

4. Тактика відмови від отриманих раніше результатів:

To the question how chance can be reconciled with determinism, or to the question how disparate chances can be reconciled with one another, my answer is: it can't be done [23].

Узагальнюючи, зауважимо, що прийом кількісних підрахунків дав нам змогу виставити пріоритети у використанні виокремлених тактик констатувально-аргументативної стратегії уведення теми в структурі наукової статті. Так, найбільш використовуваною виявилася тактика актуалізації проблеми на тлі сучасного стану дослідницьких парадигм (27% від усіх аналізованих прикладів), найменш використовуваною – тактика відмови від отриманих раніше результатів (2%). Використання інших тактик наступні тенденції: тактика недостатності або суперечності здійснених досліджень – 20%, тактика нової інтерпретації досліджуваного об’єкта – 17%, тактика унікальності (чи специфікації) власних наукових дій – 12%, тактика констатації множинності теорій стосовно досліджуваного явища – 8%, тактика послідовності та спадкоємності (у межах дослідницької школи) – 6%, тактика особистого ставлення до проблеми – 5%, тактика корегування загально визнаних постулатів – 3%. Виявлена тенденція у межах означеного об’єкта дослідження цілком відповідає критеріальним вимірам наукової статті як специфічного і популярного на сьогодні наукового жанру.

Висновки дослідження. Отже, констатувально-аргументативна стратегія вибору теми (топікація) в дискурсивній практиці наукової статті знаходить реалізацію через низку тактик, спрямованих на об’єктивацію дослідницьких дій, з одного боку, та встановлення комунікативного каналу «автор–реципієнт», з іншого. Правильний вибір тієї чи іншої тактики, як і вдала їхня комбінація, створюють сприятливу ситуацію для подальшого сприймання наукової статті. Апелювання до фонових знань адресанта через критичний аналіз робіт попередників, з’ясування релевантних для подальших дискусій аспектів у сфері об’єкта дослідження формують своєрідну матрицю подальшого наукового викладу досліджуваної проблеми. Числові показники, що були отримані нами у процесі кількісних підрахунків використання виокремлених тактик стратегії топикації схиляють до думки, що англійська наукова спільнота є більш орієнтованою на заповнення певних прогалів в інтерпретації того чи іншого феномену чи явища, аніж на корегування та переосмислення вже існуючих теорій. Звичайно, проведений нами аналіз не претендує на безкомпромісність, оскільки для більш глибоких висновків видається необхідним залучити більшу кількість наукових текстів, у тому числі і з інших сфер наукового пізнання, що є перспективою наших наукових пошуків. Також у пріоритеті вбачається подальше дослідження та типологізація метатекстових маркерів констатувально-аргументативної стратегії топикації у морфолого-синтаксичних та семантичних вимірах.

БІБЛІОГРАФІЯ

1. Багрій О.І. Наукова дискусія : дискурсивні та прагматичні характеристики (на матеріалі англомовних статей середини ХХ – початку ХХІ сторіч) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.02.04 «Германські мови» / О. І. Багрій. – Київ, 2010. – 20 с.
2. Дейк Т.А. ван. Язык. Познание. Коммуникация: сборник работ / Т.А. ван Дейк. - Благовещенск: БГК им. И.А. Бодуэна де Куртенэ, 2000. – 308 с.
3. Іваницька Н.Б. Сучасні стратегії перекладу наукового тексту / Н.Б. Іваницька // Наукові записки Кіровоградського державного університету імені Володимира Винниченка. Серія: Філологічні науки. – Кіровоград : Видавель Лисенко В.Ф., 2016. – С. 54-58.
4. Ільченко О.М. Етикет англомовного наукового дискурсу / Ольга Михайлівна Ільченко. – К. : ІВЦ Політехніка, 2002. – 288 с.
5. Ищенко Е.Н. Современная эпистемология и гуманитарное познание / Е.Н. Ищенко. - Воронеж: Изд-во Воронеж. гос. ун-та, 2006. – 144 с.
6. Крижановская Е.М. О стереотипности компонентов коммуникативно-прагматической структуры научного текста / Е.М. Крижановская // Текст : стереотип и творчество : межвуз. сб. научн. трудов. – Пермь, 1998. – С. 136–150.
7. Кузьменко П.Б. Констатирующий модификатор в научном тексте: проблема выделения и состав // Вестник ВГУ. Серия: Лингвистика и межкультурная коммуникация. – 2017. - № 1. – С. 91-95.
8. Маслова Т.Б. Типологія наукового дискурсу в сучасній мовознавчій парадигмі / Т.Б. Маслова. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://irbisnbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM
9. Сологуб Л.В. Комунікативні стратегії фахової соціалізації адресата у науково-дидактичному дискурсі (на матеріалі сучасних англомовних підручників з екології) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.02.04 «Германські мови» / Л.В. Сологуб. – Львів, 2015. – 20 с.
10. Томахів М.В. Англомовний науковий дискурс: сучасний стан та перспективи подальших досліджень / М.В. Томахів // Одеський лінгвістичний вісник. - № 5, том 2. – 2015. – С. 23-32.
11. Хомутова Т.Н. Стратегии научного дискурса: интегральный подход / Т.Н. Хомутова // Вестник ЮУрГУ. Серия Лингвистика. 2015. – Т.12, № 3. - С. 15-22.
12. Шпенюк І.С. Науково-академічний дискурс : сутність та лінгвокультурна специфіка / І.С. Шпенюк // Мовні і концептуальні картини світу. – К. : КНУ імені Т. Шевченка, 2010. – Вип. 29. – С. 372– 377.
13. Яхонтова Т.В. Лінгвістична генологія наукової комунікації / Тетяна Вадимівна Яхонтова. – Львів: Видавничий центр ЛНУ ім. І. Франка, 2009. – 420 с.
14. Cortes V. The frequency and use of lexical bundles in conversation and academic prose / V. Cortes, D. Biber // Applied Linguistics. – 2005. – P. 56–71.
15. Halliday M. A. K. The Linguistic Sciences and Language Teaching / M. A. K. Halliday. – London : Longmans, Green and Co. Ltd., 1964. – 322 p.
16. Leech G. Principles of pragmatics / Geoffrey Leech. – L. : Longman, 1983.– 250 p.
17. Swales J. M. Academic Writing for Graduate Students : Essential Tasks and Skills / Swales J. M., Peak C. B. – 2 ed. – Ann Arbor, 2004. – P. 217.
18. Wray A. Formulaic language and the lexicon / Alison Wray. – Cambridge: Cambridge University Press, 2002. – 337 p.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

19. Applied Linguistics. URL: <https://academic.oup.com/applij>
20. International Journal of Language & Literature. URL: <http://ijll-net.com>
21. International Journal of Linguistics & Communication. URL: <http://dx.doi.org/10.15640/ijlc.v6n2a1>
22. Journal of Communication Disorders. URL: <https://www.journals.elsevier.com/journal-of-communication-disorders>
23. Journal of Language and Linguistic Studies. URL: <https://www.jlls.org/index.php/jlls>
24. Journal of Phonetics. URL: <https://www.sciencedirect.com/journal/journal-of-phonetic>
25. Journal of Pragmatics. URL: <https://www.sciencedirect.com/journal/journal-of-pragmatic>
26. Journal of Semantics. URL: <https://academic.oup.com>
27. Language & Communication. URL: www.sciencedirect.com/journal/language-and-communication
28. Language Sciences. URL: <https://www.sciencedirect.com/journal/language-science>
29. Linguistics and Education. URL: <https://www.sciencedirect.com/journal/linguistics-and-education>

REFERENCES

1. Bahrii, O.I. (2010). Naukova dyskusiia: diskursyivni ta prahmarytorychni kharakterystyky (na materialii anhlomovnykh statei seredyny KhKh – pochatku KhKhI storich): avtoref. dys. na zdobuttia nauk. stupenia kand. filol. nauk: spets. 10.02.04 «Hermanski movy». [Scientific discussion: discursive and pragma-regional characteristics (on the material of English-language articles from the middle of the XX – beginning of the XXI centuries): author's abstract. for the PhD Degree in Philology ("German languages")].
2. Deik, T.A. van. (2000). Yazyk. Poznanie. Kommunykatyia: sbornyk rabot [Language.Cognition Communication: a collection of works].
3. Ivanytska, N.B. (2016). Suchasni stratehii perekladu naukovoho tekstu // Naukovi zapysky Kirovohradskoho derzhavnoho universytetu imeni Volodymyra Vynnychenka. Serii: Filolohichni nauky. [Modern strategies for the translation of the scientific text // Research Bulletin of the Volodymyr Vynnychenko Kirovohrad State University. Series: Philological Sciences]. Kirovohrad.
4. Ilchenko, O.M. (2002). Etyket anhlomovnoho naukovoho dyskursu [Etiquette of English-language scientific discourse]. K.: IVTs Politekhniky.

5. Yshchenko, E.N. (2006). *Sovremennaya epistemologiya i gumanitarnoe poznanie* [Modern epistemology and humanitarian knowledge]. Voronezh.
6. Kryzhanovskaia, E.M. (1998). O stereotipnosti komponentov kommunikativno-pragmaticheskoy struktury nauchnogo teksta // Stereotip i tvorchestvo : mezhvuz. sb. nauchn. Trudov. [On the stereotype of the components of the communicative-pragmatic structure of the scientific text // Stereotype and creativity: intercollege. Sat scientific works]. Perm.
7. Kuzmenko, P.B. (2017). Konstatiruyuschiy modifikator v nauchnom tekste: problema vyideleniya i sostav // Vestnik VGU. Seriya: Lingvistika i mezhkulturnaya kommunikatsiya. [Stating modifier in the scientific text: the problem of selection and composition // Bulletin of VSU. Series: Linguistics and Intercultural Communication.].
8. Maslova, T.B. Tipologiya nauchnogo diskursu v suchasnoi movoznavchii paradyzmi [Typology of scientific discourse in modern linguistic paradigm] [Elektronnyi resurs]. Access mode: http://irbisnbuf.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuf/cgiirbis_64.exe?C21COM
9. Solohub, L.V. (2015). Komunikativni stratezii fakhovoi sotsializatsii adresata u naukovu-dydaktychnomu diskursi (na materialii suchasnykh anhlomovnykh pidruchnykiv z ekolohii) : avtoref. dys. na zdobuttia nauk. stupenia kand. filol. nauk : spets. 10.02.04 «Hermanski movy». [Communicative strategies of the recipient's professional socialization in the scientific-didactic discourse (on the material of modern English textbooks on ecology): author's abstract. Of PhD Degree in Philology ("German languages")].
10. Tomakhiv, M.V. (2015). Anhlomovnyi naukovyi diskurs: suchasnyi stan ta perspektyvy podalshykh doslidzhen. Odeskiy linhvistychnyi visnyk. [English-language scientific discourse: current state and prospects for further research / Odesa Linguistic Bulletin].
11. Khomutova, T.N. (2015). Strategii nauchnogo diskursa: integralnyi podhod // Vestnik YuUrGU. Seriya Lingvistika. [Strategies of scientific discourse: an integral approach // Bulletin of SUSU. Linguistics Series].
12. Shpeniuk, I.Ye. (2010). Naukovo-akademichnyi diskurs: sutnist ta linhvokulturna spetsyfika // Movni i kontseptualni kartyny svitu. [Scientific and academic discourse: essence and linguocultural specificity // Linguistic and conceptual pictures of the world].
13. Iakhontova, T.V. (2009). Linhvistychna henolohiia naukovoi komunikatsii [Linguistic genomics of scientific communication]. Lviv.
14. Cortes, V. (2005). The frequency and use of lexical bundles in conversation and academic prose. *Applied Linguistics*. P. 56–71.
15. Halliday, M. A. K. (1964). *The Linguistic Sciences and Language Teaching*. London: Longmans, Green and Co. Ltd.
16. Leech, G. (1983). *Principles of pragmatics*. L.: Longman.
17. Swales, J.M. (2004). *Academic Writing for Graduate Students: Essential Tasks and Skills*. Ann Arbor, 2004. P. 217.
18. Wray, A. (2002). *Formulaic language and the lexicon*. Cambridge: Cambridge University Press.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ

Наталя Іваницька – доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри іноземної філології та перекладу Вінницького торговельно-економічного інституту Київського національного торговельно-економічного університету.

Наукові інтереси: контрастивна лінгвістика, теорія та критика перекладу, дискурсологія.

Ніна Іваницька – доктор філологічних наук, професор, професор кафедри методики викладання філологічних дисциплін та стилістики української мови Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського.

Наукові інтереси: категорійна граматики, дискурсологія, прагмалінгвістика.

INFORMATION ABOUT THE AUTHORS

Natalia Ivanitskaya – Doctor of Science (Philology), Professor, Head of the Foreign Philology and Translation Department at Vinnytsia Institute of Trade and Economic of Kyiv National University of Trade and Economics.

Scientific interests: contrastive linguistics, theory and critique of translation, discourse.

Nina Ivanitsky – Doctor of Science (Philology), Professor, Professor of the Department of Methodology of Philology Teaching and Stylistics of the Ukrainian Language at Vinnytsia State Pedagogical University named after Mikhail Kotsiubynskyi.

Scientific interests: category grammar, discourse, pragmalinguistics.

УДК 811.11

ДИМЕНЗИОНАЛЬНОЕ ИЗМЕРЕНИЕ ТЕКСТОВ ФОЛЬКЛОРНОГО ДИСКУРСА

Светлана ШВАЧКО (Сумы, Украина)
e-mail: s.shvachko@ifsk.sumdu.edu.ua

ШВАЧКО Світлана. ДИМЕНЗИОНАЛЬНИЙ ВИМІР ТЕКСТІВ ФОЛЬКЛОРНОГО ДИСКУРСУ

Об'єктом дослідження статті є образність, художність фольклорних текстів, у нашому випадку – загадок і казок, предметом – компаративний димензійний вимір зазначених текстів. Актуальність теми есплікується новизною теми дослідження, дієвістю синкрети методологічного прийому, онтогносеологічної детермінації, вибором методу за фактором відповідності референтів. Вибір емпіричного матеріалу об'єктивується конвергенцією семантичної дистанції текстів, що верифікується статистичними даними димензійного виміру.

Ключові слова: димензійний вимір, фольклорний дискурс, семантична дистанція, атрактори, репелери.